

Yhteisen kirkkoneuvoston siirto-oikeus ja kirkkolain tulkinta

Yhteinen kirkkoneuvosto 05.03.2026
303/00.04.00/2026

Esittelijä Vs. seurakuntayhtymän johtaja Juha Silander

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

1) , että se ei käytä oman toimikautensa aikana siirto-oikeutta seuraavien päätösten osalta:

a) henkilötietojärjestelmässä, työajanhallintajärjestelmässä sekä matka- ja kuluhallintajärjestelmässä tehtävät päätökset seuraavasti:

- siviilipalvelushenkilön ottaminen palvelukseen;
- viranhaltijan virkapaikasta ja työntekijän työpaikasta päättäminen;
- palkkion maksuun hyväksyminen talousarvion puitteissa;
- säästövapaa-, työaikapankki- ja lomarahavaihto-sopimuksen hyväksyminen;
- vuosiloman, säästövapaan, työaikapankkivapaan, lomarahavapaan ja saldovapaan myöntäminen;
- myönnetyn vuosiloman peruuttaminen;
- lakiin tai sopimukseen perustuvan virka- tai työvapaan myöntäminen;
- enintään yhden kuukauden mittaisen harkinnanvaraisen palkattoman virka- tai työvapaan myöntäminen, lukuun ottamatta yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajan ja seurakuntayhtymän johtajan päätöksiä, joista luetteloa on kuitenkin pidettävä;
- sairauspoissaoloilmoituksen käsittely ja tallennuksen hyväksyminen;
- viranhaltijan/työntekijän aloitteesta tehtävän työaikamuutoksen hyväksyminen;
- työvuorosuunnitelman hyväksyminen;
- työaikatoteutuman vahvistaminen;
- osallistumisoikeuden myöntäminen koulutukseen talousarvion puitteissa sekä tätä koskevan poissaolon hyväksyminen;
- matkamääräyksen antaminen virkamatkalle.

Yhteinen kirkkoneuvosto ei käytä siirto-oikeuttaan edellä lueteltujen päätösten, eikä muidenkaan päätösluettelointivelvollisuuden ulkopuolelle jäävien päätösten osalta, lukuun ottamatta yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajan ja seurakuntayhtymän johtajan päätöksiä, joilla seurakuntayhtymän johtajalle tai osaston johtajalle on myönnetty harkinnanvarainen virka- tai työvapaa.

b) muut viranhaltijapäätökset seuraavasti:

- työsuhteisen työntekijän työsopimussuhteeseen ottaminen johtajiston antaman rekrytointiluvan perusteella yhteen laskien korkeintaan kuuden kuukauden pituiseksi määräajaksi;
- palkattoman työkokeilijan tai harjoittelijan ottaminen palvelukseen; tehtävän peruspalkan määrittäminen;
- tyyppitehtäväkuvauksen käyttöönotto ja sille määritellyn palkan soveltamisesta päättäminen;
- kokemuslisään oikeuttavan ajan määrittäminen;
- suorituslisän myöntäminen;
- kertapalkkion myöntäminen;
- muusta palkitsemisesta päättäminen yhteisen kirkkoneuvoston määrittämässä rajoissa;
- yli yhden kuukauden mittaisen harkinnanvaraisen palkattoman virka- tai työvapaan myöntäminen;

- opintovapaan palkallisen jakson myöntäminen yhteinen kirkkoneuvoston määrittämässä rajoissa;
- viranhaltijan määrääminen esihenkilöksi;
- työntekijän nimittäminen esihenkilöksi;
- sijaisen määrääminen;
- sivutoimiluvan myöntäminen;
- viranhaltijan/työntekijän irtisanomisilmoituksen käsittely.

2), että pykälä tarkastetaan kokouksessa ja pykälä on täytäntöön pantavissa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Käsittely

Päätös

Päätöshistoria

Selostus

Taustaa

Hallintosääntö 2023

Uusi kirkkolainsäädäntö astui voimaan 1.7.2023. Sen seurauksena seurakuntatalouksien tuli muodostaa uusi hallintosääntö, joka koostuu aiemmin käytössä olleista yhteisen kirkkovaltuuston työjärjestyksestä, yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännöstä ja hallinnon johtosäännöstä. Yhteinen kirkkovaltuusto päätti Helsingin seurakuntayhtymän uudesta hallintosäännöstä kokouksessaan 14.12.2023.

Tuolloin hyväksytty hallintosääntö koottiin mahdollisimman pitkälti voimassa olevien yhteisen kirkkovaltuuston työjärjestyksen, yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännön ja hallinnon johtosäännön sisältöjen ja tekstimuotoilujen pohjalta. Hallintosäännössä huomioitiin uudistuneen kirkkolainsäädännön edellyttämät, suurimmaksi osaksi teknisuonteiset muutokset. Sisällöllisiä uudistuksia sisällytettiin hallintosääntöön asioissa, jotka nostettiin esiin yhteisen kirkkoneuvoston johtamisjärjestelmää ja delegointikysymyksiä koskevissa keskusteluissa. Muilta osin hallintosääntö vastasi organisaation, seurakuntien ja yhteisten palvelujen työnjaon sekä yhteisen seurakunnallisen työn osalta vuoden 2023 tilannetta.

Hallintosääntö 2025

Hallintosäännön käyttöön ottamisen jälkeen huomattiin sittemmin tiettyjä yksityiskohtia, jotka sääntöön haluttiin päivittää.

Merkittävin muutostarve hallintosäännössä koski päätösvallan delegointikysymyksiä sekä siihen liittyviä päätösluettelon pitämisvelvollisuuden ja yhteisen kirkkoneuvoston siirto-oikeuden rajauksia tiettyjen kokonaisuuksien osalta.

Sääntötyöryhmän valmisteluryhmä oli sittemmin laatinut kevään 2025 aikana ehdotuksen hallintosääntöön tehtävistä muutoksista.

Ehdotettuja ja sittemmin hyväksytyjä muutoksia olivat mm. seuraavat:

...

- 4 luku 11 § 2 mom.: Luettelon pitämisvelvollisuuden ulkopuolelle jätetään yhteensä 14 tässä momentissa lueteltua asiakokonaisuutta, joista tehdään päätökset henkilötietojärjestelmässä, työajanhallintajärjestelmässä ja/tai matka- ja kuluhallintajärjestelmässä. Kirjauksen avulla mahdollistetaan samalla myös ko. kokonaisuuksien siirtäminen johtosäännöllä yksiköiden päälliköiden ja nimettyjen muiden esihenkilöiden päätettäväksi (ehdotus ko. siirrosta esitetään erikseen uusien johtosääntöjen hyväksymisen yhteydessä).
- 4 luku 11 § 3 mom.: *Hallintosääntöön lisätään kirjaus, jonka perusteella yhteinen kirkkoneuvosto ei käytä siirto-oikeuttaan edellä 2 momentissa lueteltujen päätösten osalta.* Kirjauksella edistetään hallinnon keventämistä ja sujuvoittamista, yhteisen kirkkoneuvoston esittämien toiveiden sekä johtamisjärjestelmän kehittämistyössä esiin nousseiden huomioiden mukaisesti.
- 4 luku 11 § 4 mom.: *Hallintosääntöön lisätään kirjaus, jonka perusteella yhteinen kirkkoneuvosto ei käytä siirto-oikeuttaan myöskään 4 momentissa luetelluissa 15 tilanteessa. Toisin kuin 3 momenttiin kirjatut kokonaisuudet, laaditaan näistä kuitenkin erillinen viranhaltijapäätös ja/tai ne perustuvat erilliseen sopimukseen tai toimeksiantoon.* 3 momentin kirjausten tavoin myös 4 momentin kirjauksilla edistetään hallinnon keventämistä ja sujuvoittamista sekä mahdollistetaan myös päätösten nopea täytäntöönpano tarvittaessa (muun muassa sijaisen määrääminen tietyissä tilanteissa).

...

Sääntötyöryhmä oli kokouksessaan 29.4.2025 käsitellyt sääntötyöryhmän valmisteluryhmän laatiman hallintosääntöluonnoksen ja päätenyt esittämään sitä yhteiselle kirkkoneuvostolle ja edelleen yhteiselle kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi.

Yhteinen kirkkoneuvosto (22.5.2025 § 166) ja sittemmin yhteinen kirkkovaltuusto on 12.6.2025 § 49 hyväksynyt Helsingin seurakuntayhtymän uuden hallintosäännön, joka edelleen on voimassa 29.1.2026 § 6 tehtyine muutoksineen.

Kirkkolain uusi tulkintalinja

Sittemmin Helsingin seurakuntayhtymän hallintojohtajalle on tuotu tieto, että hallintosäännön siirto-oikeutta koskevat kohdat eivät vastaisi voimassaolevan kirkkolain säännöksiä. Kirkkolain valmistelussa mukana olleen oikeusneuvos Pirjo Pihjalan mukaan siirto-oikeuden rajaaminen Helsingin seurakuntayhtymän hallintosäännössä kuvatuin tavoin ei olisi lain sanamuodon mukaan mahdollista. Tältä osin uudistettuun kirkkolakiin olisi jäänyt tarkoitukseton ajatusvirhe, ja lakia tältä osin muutettaisiin seuraavan kirkkolain päivityksen yhteydessä.

Mainitun tulkinnan mukaan kirkkolain 10. luvun 10 § on pakottava säännös, eikä siitä voida hallintosäännön määräyksellä sivuuttaa. Mainittu pykälä kuuluu näin:

10 § Asian siirtäminen ylemmän toimielimen käsiteltäväksi

Kirkkoneuvosto, yhteinen kirkkoneuvosto ja seurakuntaneuvosto **voi siirtää käsiteltäväkseen hallintosäännössä määrätyllä tavalla alaisensa toimielimen taikka seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranhaltijan tai luottamushenkilön päättämän asian.** Sama oikeus on kirkkoneuvoston, yhteisen kirkkoneuvoston ja seurakuntaneuvoston puheenjohtajalla.

Työjärjestyksessä tai johtosäännössä voidaan määrätä, että tuomiokapitulin ja kirkkohallituksen käsiteltäväksi voidaan siirtää asia, joka tämän lain nojalla on siirretty sen alaisen toimielimen tai viranhaltijan päätösvaltaan ja jossa asianomainen toimielin tai viranhaltija on tehnyt päätöksen.

Ylempi toimielin voi kumota tai muuttaa asiassa tehdyn päätöksen taikka palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi. Kirkkojärjestyksessä voidaan säätää, mitä asiaa ei voida siirtää ylempään toimielimen käsiteltäväksi.

Asia on siirrettävä ylempään toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa 12. luvun 2 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä.

Hallituksen esityksessä (HE 108/2022) on mainittua kirkkolain 10. luvun 10 §:aa kuitenkin perusteltu seuraavasti:

10 §. Asian siirtäminen ylempään toimielimen ratkaistavaksi. Pykälässä säädettäisiin toimielimelle tai viranhaltijalle delegoidun asian, jossa on tehty päätös, siirtämisestä samassa viranomaisessa ylempään toimielimen ratkaistavaksi. Voimassa olevan säännöksen sanamuotoa ehdotetaan selkeytettäväksi. **Säännös olisi rinnasteinen kuntalain 92 §:ssä säädetyn otto-oikeuden kanssa.**

Tämä yksittäistä asiaa koskevan ratkaisuvallan siirtäminen ylempälle toimielimelle liittyy asteelliseen toimivaltaan. Viranomaiselle lain mukaan kuuluvaa päätösvaltaa voidaan hallinto- tai johtosäännössä tai työjärjestyksessä antaa alemmalle toimielimelle tai viranhaltijalle. Alemmalle toimielimelle tai viranhaltijalle määrättyä toimivaltaa ei voi ilman erityissäännöstä siirtää tai alistaa takaisin ylempään toimielimen käsiteltäväksi. Seurakunnan hallinnosta tai taloudesta vastaa ehdotetun 3 luvun 10 §:n nojalla kirkkoneuvosto. Ehdotettavan 3 luvun 18 ja 19 §:n nojalla sama vastuu on seurakuntayhtymässä yhteisellä kirkkoneuvostolla ja seurakuntayhtymään kuuluvan seurakunnan seurakuntaneuvostolla. Vastaavasti vastuu hiippakunnan taloudesta ja hallinnosta on ehdotetun 4 luvun 6 §:n mukaan tuomiokapitulilla ja kirkon keskushallinnon osalta 5 luvun 7 §:n nojalla kirkkohallituksella. **Pykälän 1 ja 2 momentin mukaan alemman toimielimen tai viranhaltijan päätösvaltaan kuuluva asia voitaisiin siirtää hallintosäännössä taikka työjärjestyksessä tai johtosäännössä määrättyllä tavalla hallinnosta ja taloudesta vastuussa olevan ylempään toimielimen ratkaistavaksi.** Päätös voidaan tällöin kumota, muuttaa tai palauttaa uudelleen käsiteltäväksi.

Pykälän 3 momentissa annettaisiin mahdollisuus säätää kirkkojärjestyksessä niistä asioista, joita ei voisi siirtää ylempään toimielimen ratkaistavaksi. Ehdotetussa kirkkojärjestyksen 5 luvun 15 §:ssä säädettäisiin asioista, joita ei voi siirtää kirkkohallituksen täysistunnon ratkaistavaksi.

Ehdotettava 4 momentti olisi uusi ja siinä säädettäisiin, missä ajassa asia olisi viimeistään siirrettävä ylempään toimielimen ratkaistavaksi. Aiemmin ajasta on voitu määrätä hallinnon sisäisessä ohjesäännössä tai työjärjestyksessä. Tarkoituksenmukaista kuitenkin on, ettei asiaa voisi siirtää enää sen jälkeen, kun siinä tehty päätös on tullut lainvoimaiseksi. Siten momentissa määräaika asian siirtämiseen sidottaisiin viranomaisen sisäiseen muutoksenhakuun eli oikaisuvaatimusaikaan.

Kuntalain otto-oikeutta koskeva tulkinta

Kuntalain 92 §:n vakiintuneen tulkinnan mukaan ylempi toimielin voi aina ottaa käsiteltäväkseen asian, jossa sen alainen toimielin tai viranhaltija on tehnyt päätöksen. Kuitenkin otto-oikeuden omaava toimielin voi etukäteen päättää esimerkiksi niin, ettei se käytä otto-oikeutta tiettyihin päätöksiin tai että otto-oikeuden käyttöaika on säädettyä lyhyempi.

Näin ollen esimerkiksi kunnanhallitus voisi ottaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen toimielin tai viranhaltija on tehnyt päätöksen. Vastaavasti toimialalautakunta voisi ottaa lautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen toimielin tai viranhaltija on tehnyt päätöksen. Kaikki otto-oikeuden omaavat toimielimet voisivat kuitenkin ennalta päättää, että he eivät käytä otto-oikeuttaan tiettyihin päätöksiin. Kuitenkin tällainen siirto-oikeuden käyttämättä jättämistä koskeva päätös olisi aina otto-oikeuden omaavan toimielimen itsensä tehtävä.

Päätösehdotuksen perustelut

Edellä mainituin perustein on yhteisen kirkkoneuvoston olisi otettava kantaa siirto-oikeutta koskevaan asiaan. Ainoastaan siirto-oikeuden omaava toimielin voi luopua siirto-oikeuden käyttämisestä omalta osaltaan.

Helsingin seurakuntayhtymän hallintosääntö on yhteisen kirkkovaltuuston antama sääntö, joka ei yhteisen kirkkovaltuuston antamana päätöksenä voi uuden tulkinnan mukaan ottaa kantaa siihen, miltä osin yhteinen kirkkoneuvosto ei käytä sille lain mukaan kuuluvaa siirto-oikeutta. Yhteinen kirkkoneuvosto on omalta osaltaan hyväksynyt hallintosäännön yhteiselle kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi (22.5.2025 § 166) nykyisen toimikauden aikana. Esitetyn tulkintanäkemyksen mukaan tämä ei kuitenkaan täytä lain kirjaimen asettamaa vaatimusta.

Sääntötyöryhmän valmisteluryhmässä 23.2.2026 on keskusteltu asiasta ja todettu, siirto-oikeutta koskeva asia tuodaan viivytyksettä yhteisen kirkkoneuvoston ratkaistavaksi. Hallintosääntöön esitetään tehtäväksi tältä osin sanamuotoa koskeva muutos, jossa nykyisen voimassaolevan 4. luvun 11§:aa muutetaan toteamalla, että jatkossa *yhteinen kirkkoneuvosto voi oman toimikautensa ajaksi päättää*, ettei se käytä siirto-oikeuttaan tiettyihin päätöksiin tai että siirto-oikeuden käyttöaika on säädettyä lyhyempi. Hallintosäännön muutos tulee voimaan kuitenkin vasta muiden hallintosäännön päivitysten yhteydessä, eikä tuo muutos ole edellytys nyt käsillä olevalle päätökselle.

Näin ollen on perusteltua, että yhteinen kirkkoneuvosto nyt päättää omalta osaltaan, kuluvan toimikauden ajalta, että se ei käytä siirto-oikeuttaan niiden pykälien osalta jotka on hallintosäännössä lueteltu.

Hallintosäännön voimassaoleva 4. luvun 11 §:n 2. ja 3 momentti kuuluvat seuraavasti:

(selvyyden vuoksi YKV 29.1.2026 § 6 päätetyt muutokset ovat vihreällä)

2. momentti

Luettelon pitämisvelvollisuus ei koske seuraavia henkilötietojärjestelmässä, työajanhallintajärjestelmässä sekä matka- ja kuluhallintajärjestelmässä tehtäviä päätöksiä:

- siviilipalvelushenkilön ottaminen palvelukseen;
- viranhaltijan virkapaikasta ja työntekijän työpaikasta päättäminen;
- palkkion maksuun hyväksyminen talousarvion puitteissa;
- säästövapaa-, työaikapankki- ja lomarahavaihto-sopimuksen hyväksyminen;
- vuosiloman, säästövapaan, työaikapankkivapaan, lomarahavapaan ja saldovapaan myöntäminen;
- myönnetyn vuosiloman peruuttaminen;
- lakiin tai sopimukseen perustuvan virka- tai työvapaan myöntäminen;
- enintään yhden kuukauden mittaisen harkinnanvaraisen palkattoman virka- tai työvapaan myöntäminen, *lukuun ottamatta yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajan ja seurakuntayhtymän johtajan päätöksiä, joista luetteloa on kuitenkin pidettävä;*
- sairauspoissaoloilmoituksen käsittely ja tallennuksen hyväksyminen;
- viranhaltijan/työntekijän aloitteesta tehtävän työaikamuutoksen hyväksyminen;
- työvuorosuunnitelman hyväksyminen;
- työaikatoteutuman vahvistaminen;
- osallistumisoikeuden myöntäminen koulutukseen talousarvion puitteissa sekä tätä koskevan poissaolon hyväksyminen;
- matkamääräyksen antaminen virkamatkalle.

Yhteinen kirkkoneuvosto ei käytä siirto-oikeuttaan edellä lueteltujen päätösten osalta, *lukuun ottamatta yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajan ja seurakuntayhtymän johtajan päätöksiä, joilla seurakuntayhtymän johtajalle tai osaston johtajalle on myönnetty harkinnanvarainen virka- tai työvapaa.*

Mainitun 4. luvun 11 §:n 2. momentin päätökset ovat sellaisia, että ne tehdään populuksessa, ja joista en sen vuoksi pidetä päätösluettelo. Kyseessä ovat kuitenkin kirkkolain tarkoittamat päätökset, joihin on siirto-oikeus ellei toisin ole päätetty. Tällaisten päätösten luettelo saattaa muuttua, minkä vuoksi päätösesitykseen on lisätty kirjaus, että yhteinen kirkkoneuvosto ei käytä siirto-oikeuttaan edellä lueteltujen päätösten, *eikä muidenkaan päätösluettelointivollisuuden ulkopuolelle jäävien päätösten osalta*, lukuun ottamatta yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajan ja seurakuntayhtymän johtajan päätöksiä, joilla seurakuntayhtymän johtajalle tai osaston johtajalle on myönnetty harkinnanvarainen virka- tai työvapaa.

Ehdotettu sanamuoto ei siten muuta asiallisesti voimassaolevaa hallintosäännön momenttia. Päätösluettelointivollisuuden ulkopuolelle jäävät päätökset ovat asiallisesti sellaisia työ- ja virkasuhteisiin tavanomaisesti liittyviä juoksevan hallinnon asioita, joista päätösluetteloinnin pitäminen ei ole tehokkaan henkilöstöhallinnon näkökulmasta tarpeellista.

3. momentti

Lisäksi yhteinen kirkkoneuvosto ei käytä siirto-oikeuttaan seuraavissa tilanteissa:

- työsuhteisen työntekijän työsopimussuhteeseen ottaminen johtajiston antaman rekrytointiluvan perusteella yhteen laskien korkeintaan kuuden kuukauden pituiseksi määräajaksi;
- palkattoman työkokeilijan tai harjoittelijan ottaminen palvelukseen;
- tehtävän peruspalkan määrittäminen;
- tyyppitehtäväkuvauksen käyttöönotto ja sille määritellyn palkan soveltamisesta päättäminen;
- kokemuslisään oikeuttavan ajan määrittäminen;
- suorituslisän myöntäminen;
- kertapalkkion myöntäminen;
- muusta palkitsemisesta päättäminen yhteisen kirkkoneuvoston määrittämässä rajoissa;
- yli yhden kuukauden mittaisen harkinnanvaraisen palkattoman virka- tai työvapaan myöntäminen;
- opintovapaan palkallisen jakson myöntäminen yhteinen kirkkoneuvoston määrittämässä rajoissa;
- viranhaltijan määrääminen esihenkilöksi;
- työntekijän nimittäminen esihenkilöksi;
- sijaisen määrääminen;
- sivutoimiluvan myöntäminen;
- viranhaltijan/työntekijän irtisanomisilmoituksen käsittely.

Aikataulu

Päätös tulisi voimaan välittömästi ja se koskisi ainoastaan nyt voimassa olevaa yhteisen kirkkoneuvoston toimikautta. Seurakuntavaalien jälkeen aloittavan uuden kirkkoneuvoston tulee tehdä vastaava päätös omalta osaltaan.

Toimivallan peruste

Kirkkolaki 10. luku 10§
Hallintosääntö 4. luku 11§

Vaikutusten ja riskien arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Lisätiedot

Johtava juristi Saara Haukipuro, saara.haukipuro@evl.fi, 0405895181

Hallintojohtaja Juha Silander, juha.silander@evl.fi, 0405639709